

Lespakket 3: Archeologie in het stadion

(Illustratie: Naomi Woolfitt)

Lespakket in het kort

Dit lespakket is gericht op Romeinse bouwkunst. Daarom kiezen wij er voor om het Colosseum te vergelijken met een modern stadion. Dit lespakket bestaat uit twee lessen. De lessen kunnen eventueel worden samengevoegd worden. In de lessen verwijzen we regelmatig naar bijlagen.

Doelen

De groep maakt kennis met de Romeinse bouwkunst.

De groep vergelijkt het oude met het nieuwe, namelijk het Colosseum met een modern stadion.

De groep past kenmerken van de Romeinse bouwkunst toe op papier.

Lesinhoud

Les 1: Kennismaken met de Romeinse bouwkunst door de Arena en het Colosseum te vergelijken.

Les 2: De groep maakt de tekening van het Colosseum af en kan een Romeinse boogconstructie maken.

Les 1: Kennis maken met de Romeinse bouwkunst door de Arena en het Colosseum te vergelijken.

Korte uitleg / stappenplan	Inleiding - Afbeeldingen van het Colosseum en de Amsterdam Arena laten zien. De groep gaat deze vergelijken. Wat zijn de overeenkomsten en verschillen. Kern - De groep zelf informatie laten opzoeken over het Colosseum en de Amsterdam Arena, die wordt genoteerd. Afsluiting - De bevindingen bespreken met elkaar en aanvullen met extra informatie.
Tijd	45 minuten
Benodigdheden	- Afbeeldingen - Computers - Diverse boeken
Extra mogelijkheden	Een klassiek lesje: bij het opzoeken kan de groep ook de herkomst van de naam Ajax en de Arena opzoeken.

Les 2: De groep maakt de tekening van het Colosseum af en kan een Romeinse boogconstructie maken.

Korte uitleg / stappenplan	Inleiding • Terugkoppelen naar vorige les. Kern • Romeinse boogconstructie maken, dit kan elders in (doordraaiende) groepjes worden gedaan. • Wie niet bezig is met de boog, maakt het Colosseum af. Afsluiting • Bespreken van de opdrachten. • Bespreken van de verschillende getekende Colosseums.
Tijd	60 minuten
Benodigdheden	• Blokken voor de Romeinse boog • Tekenmaterialen • Kleurpotloden
Extra mogelijkheden	Wie klaar is met het afmaken van het Colosseum kan een verhaal tekenen of schrijven over wat er in het Colosseum gebeurt.

Bijlagen

Les 1: Kennismaken met de Romeinse bouwkunst door de Arena en het Colosseum te vergelijken.

Informatie Colosseum

Het Colosseum is een van de meest bekende bouwwerken ter wereld. In het Grieks wordt het Colosseum het amfitheater genoemd. Amfi staat voor rondom en theatron staat voor gebouw voor schouwspelen. Het Colosseum is in de late Middeleeuwen vernoemd naar de Colossus van Nero waar het gebouw dichtbij stond. In de Romeinse tijd heette het gebouw geen Colosseum, maar Amphitheatrum Flavium. De bouw begon onder de Flavische (de familienaam, vandaar de toevoeging Flavium aan de naam) keizer Vespasianus, de uiteindelijke opvolger van keizer Nero en de bouw werd in 80 onder de korte regering van zijn zoon Titus voltooid.

Er konden in het Colosseum 50.000 tot 70.000 toeschouwers plaats nemen. Het Colosseum heeft de vorm van een ovaal. De omtrek is ongeveer 530 meter, het is 188 meter lang en 156 meter breed. Het Colosseum bestaat uit vier verdiepingen en deze zijn elk ongeveer 50 meter hoog. Eén verdieping is gemiddeld twaalf meter hoog. De bogen die op de verdiepingen te vinden zijn, zijn 6 a 7 meter hoog en 4 meter breed. De eerste, tweede en derde verdiepingen hebben zuilen tussen de bogen die lijken op de Dorische, Ionische en Korintische zuilen. De verdiepingen waren bestemd voor steeds een andere doelgroep. De eerste verdieping stond voor de hoge edelen uit de Romeinse Burgerij. De tweede verdieping was voor vrije burgers, kooplieden en handelaren. De derde verdieping was voor de gewone burgers. De vierde, tevens de laatste verdieping, had geen bogen en hier zaten de vrouwen.

Het Colosseum telt 80 muren, deze lopen naar elkaar toe en komen in het midden samen. Het materiaal van deze muren is baksteen. Op het Colosseum stonden 240 palen, deze palen moesten een enorm zeildoek dragen. Dit zeildoek was bestemd om de mensen te beschermen tegen de zon.

Later is er een kelder onder het Colosseum gebouwd, bestaande uit tunnels en kooien. In de tunnels werd materiaal opgeslagen en de kooien waren voor mensen en dieren. Tevens was er in de kelders een systeem te vinden, bestaande uit katrolliften en valkuilen, dat decors, mensen en dieren de arena in kon zetten. De arena was 76 meter lang en 46 meter breed. Arena is het Latijnse woord voor zand. Met zand werd de bodem, waar op gestreden werd, bestrooid en op die manier werden valkuilen onzichtbaar gemaakt voor het publiek.

Er werden in het Colosseum verschillende spelen gehouden met dieren en mensen. Deze voorstellingen gingen vaak gepaard met veel bloed, maar er waren ook voorstellingen waar minder bloed in voorkwam. Denk aan acrobaten en fluitspelers, deze werden vaak minder druk bezocht.

In de 5e eeuw werd Rome geplunderd door barbaren, ook het Colosseum werd hiervan het slachtoffer en raakte flink beschadigd. Tot op de dag van vandaag komen er nog veel toeristen naar Rome om het Colosseum te bekijken.

Bron:

Kunst en cultuur.(z.d.). *Het Colosseum in Rome*.

Geraadpleegd op 16 januari 2015, van

<http://kunst-en-cultuur.infonu.nl/geschiedenis/16033-het-colosseum-in-rome.html>

Informatie Amsterdam Arena

Weetjes over de Amsterdam Arena:

- Koningin Beatrix opende de Amsterdam Arena op 14 augustus 1996.
- Het stadion heeft 53.052 stoelen en 144 plaatsen voor gehandicapten en begeleiders.
- De Amsterdam ArenA heeft sinds 2006 15 roltrappen die bezoekers veilig en snel naar de tweede ring brengen.
- Er zijn 115 camera's in het stadion en de Amsterdam ArenA heeft een eigen tv-circuit met 300 tv's.
- Het stadion heeft 2 gigantische videoschermen van 65 m² elk.
- Om al het gras te maaien, moet de grasmaaier 14 kilometer afleggen.
- Het hele stadion heeft een grondoppervlak van 35.000 m². Dat zijn 4 voetbalvelden.
- De top van de Amsterdam ArenA is 78 meter hoog.
- De Amsterdam ArenA is het eerste stadion in Europa met een uitschuifbaar dak. Het duurt 18 minuten om het dak open of dicht te doen. Dat gebeurt met 2 roldaken van 37 x 190 meter. Elk dak weegt 520 ton en wordt aangestuurd door 8 motoren.
- Het stadion weegt 150.000 ton en staat op 1.650 ondergrondse palen.
- De ArenA-perstribune is de grootste in Nederland. In totaal zijn er 186 stoelen: 94 voor de schrijvende pers en de rest voor commentators en observers. Er zijn bovendien 60 persposities met (Sony) LED-TV schermpjes, waarop de wedstrijd (inclusief herhalingen) te zien is.
- In de omgeving van het stadion zijn 17.500 parkeerplaatsen.
- Er worden naast voetbalwedstijden ook concerten en andere evenementen gehouden.
- De tribunes zijn extra steil. Zo zitten bezoekers heel dicht op het veld. De ontwerpers wilden dat iedereen de zijlijn helemaal kon zien. Daarom kregen de rijen een bepaalde gradenhoek.

Bron:

Amsterdam Arena. (z.d.). *Spreekbeurt*.

Geraadpleegd op 16 januari 2015, van

<http://www.amsterdamarena.nl/Stadion-omgeving/Spreekbeurt.htm>

Afkomst naam Ajax

Ajax is een voetbalclub afkomstig uit Amsterdam. De club is opgericht op 18 maart 1900 door een groep jongens van een middelbare school aan de Weteringsschans in Amsterdam. De voetbalclub is genoemd naar de Griekse held uit de Trojaanse oorlog. Als je naar het logo van Ajax kijkt dan zie je daarin het hoofd van de held Ajax met zijn baard en helm.

Ajax vocht mee in de Trojaanse oorlog. Hij was koning van Salamis, een eiland niet ver van Athene. Zijn vader was Telamon, een kleinzoon van Zeus. Ajax was de neef van de legendarische Achilles. Ajax stond bekend om zijn grote kracht en moed. Hij vocht onvermoeibaar mee in de Trojaanse oorlog en doodde vele Trojaanse helden. Een gevecht tussen hem en de Trojaanse held Hector eindigde onbeslist. Toen de Trojanen de Griekse schepen in brand probeerden te steken, wist Ajax dit te voorkomen en hij dreef de Trojanen terug. Na de dood van Achilles bracht Ajax diens lichaam in veiligheid, terwijl Odysseus de Trojanen op afstand hield.

Ajax meende dat hij recht had op de beroemde wapenuitrusting van Achilles, maar Odysseus wilde deze ook. Beiden moesten voor de verzamelde Grieken beargumenteren waarom zij het meeste recht hadden op deze wapenuitrusting. Odysseus was overtuigender in zijn verhaal en kreeg de wapenuitrusting uiteindelijk. Ajax trok zich terug in zijn tent terwijl hij op wraak zong jegens de Griekse leiders. Om dit te voorkomen, maakte de godin Athena hem krankzinnig. 's Avonds richtte Ajax een slachting aan onder de Griekse leiders, dacht hij. De volgende ochtend bleek dat hij een kudde schapen had afgeslacht. Uit schaamte besloot hij zelfmoord te plegen.

Dit object is te vinden in het Rijksmuseum voor Oudheden in Leiden. Je ziet een amfoor van 41,6 cm hoog. Hij is gevonden in Vulci (Italië) en is afkomstig uit 510-500 v.Chr. Op de amfoor zie je een voorstelling van Ajax die het lijf van Achilles van het slagveld af draagt.

Bronnen:

Rijksmuseum van Oudheden. (z.d.). *Ajax*.

Geraadpleegd op 30 januari 2015, van

<http://www.rmo.nl/onderwijs/museumkennis/verhalen/ajax>

Griekse gids. (z.d.). *Ajax*.

Geraadpleegd op 30 januari 2015, van

<http://www.grieksegids.nl/mythologie/ajax%20.php>

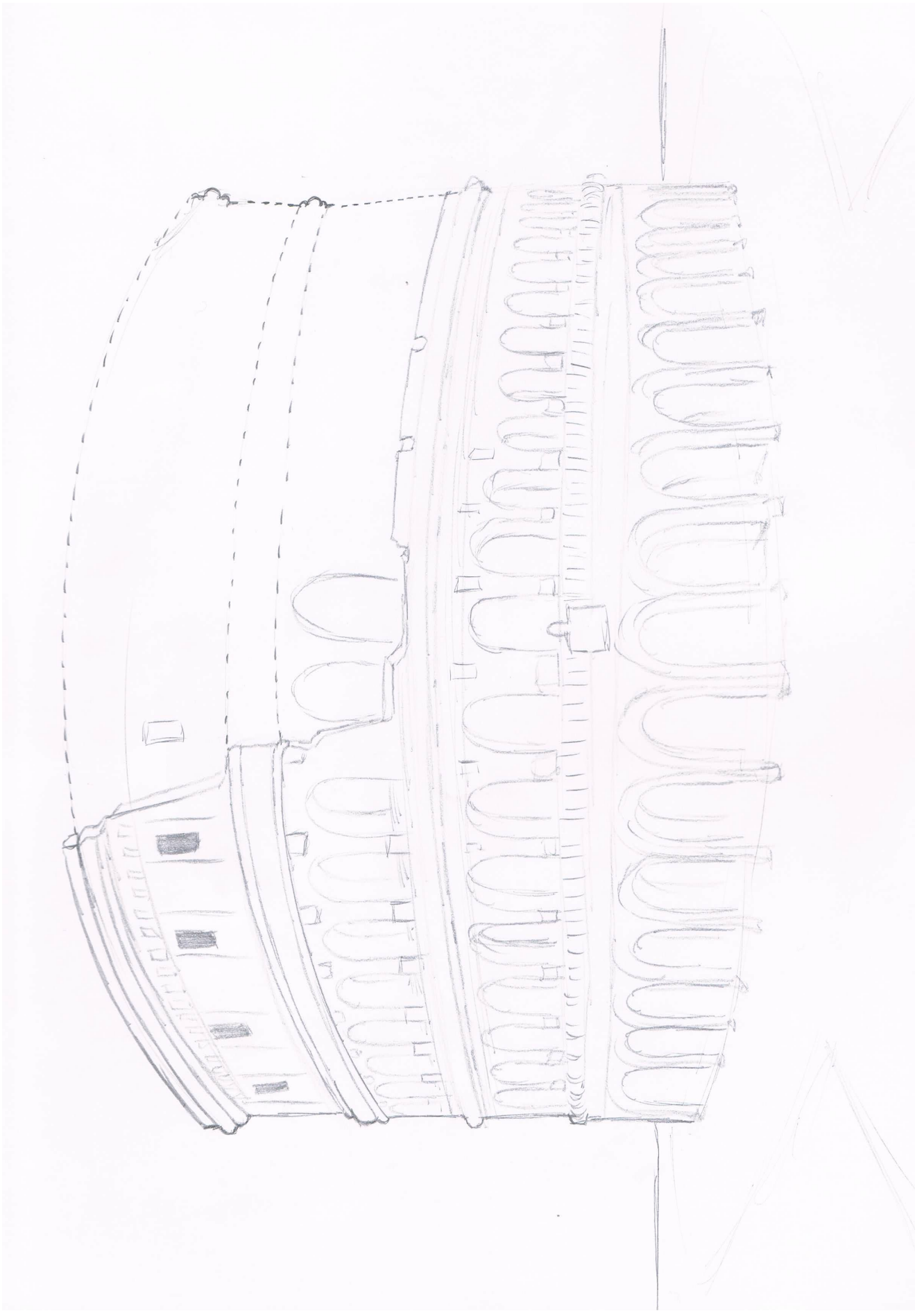
Willem Weaver. (z.d.). *Zoek hier je vraag*.

Geraadpleegd op 16 januari 2015, van

http://www.willemwever.nl/vraag_antwoord/sport/waarom-heet-de-voetbalclub-ajax-ajax

Les 2: De groep maakt de tekening van het Colosseum af en kan een Romeinse boogconstructie maken.

(Illustratie: Naomi Woolfitt)

Wij hebben veel poorten en bruggen, voor het bouwen van die poorten en bruggen gebruiken wij vaak machines en hijskranen. Maar in de tijd van de Romeinen hadden ze nog geen machines om mee te bouwen. De Romeinen deden dat op een andere manier.

Voor jullie liggen spullen die de Romeinen gebruikten voor het bouwen van poorten en bruggen.

Nu is de vraag aan jullie, hoe maakten de Romeinen de poorten en bruggen vroeger?

Gebruik alle spullen die voor jullie liggen, maar pas op er mag maar 1 hand aan het werk zijn.

Veel plezier!